

Yleisesti Rajo-alue $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = b \Leftrightarrow f(x)$ on lähellä lukua b kun x on lähellä lukua a

Vasemmanpuoleinen rajo-alue: $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = b$: x on lähellä lukua a ja $x < a$

Oikeanpuoleinen rajo-alue: $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = b$: x on lähellä lukua a ja $x > a$

2. Rajo-alueen laskeminen

Esim. a) $\lim_{x \rightarrow 1} (3x^2 - 2) = 3 \cdot 1^2 - 2 = \underline{1}$

b) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{3x}{x-2} = ?$ Kun x on lähellä lukua 2 , on $3x$ lähellä lukua $3 \cdot 2 = 6$ ja $x-2$ lähellä lukua $2-2 = 0$

\Rightarrow rajalle: $\frac{6}{0} = \pm \infty \Rightarrow$ rajo-alue ei ole olemassa

$\left\{ \begin{array}{l} \frac{6}{0} = \infty \\ 0 < \text{lähellä } 0: \text{ on muutto } > 0 \end{array} \right. \left(\frac{0,00001}{0,0001} \text{ iio} \right)$

$\left\{ \begin{array}{l} \frac{6}{0} = -\infty \\ 0 < \text{lähellä } 0: \text{ on muutto } < 0 \end{array} \right. \left(\frac{5,99999}{-0,00001} = -\text{iio} \right)$

c) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x^2 - 2x}$, rajalle (kun $x=2$) tilanne: $\frac{2^2 - 4}{2^2 - 2 \cdot 2} = \frac{0}{0}$
 tai lähellä $0: \text{ on}$
 alittoman lähellä $0: \text{ on}$

Tässä $\frac{0}{0}$ on epämäärittely muoto jota ei voi päätellä mitään

Sievennetään lausekkeita:

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4 \Leftrightarrow \frac{0}{0}}{x^2 - 2x} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x+2)}{x(x-2)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x+2}{x} = \frac{2+2}{2} = \frac{4}{2} = \underline{2}$$

Yleisesti 1° Rajo-alue $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)}$ olemassaolo kun $g(a) = 0$

i) $f(a) = 0$ (rajalle tilanne $\frac{0}{0}$) \rightarrow ei voida päätellä rajo-alueen olemassaoloa mitään

ii) $f(a) \neq 0$ (rajalle tilanne $\frac{b}{0}$, $b \neq 0$) \rightarrow rajo-alue ei ole olemassa

2° Rajo-alue $\lim_{x \rightarrow a} f(x)$ laskeminen